

Mœror in lætitiã mire commutatur.
 Dum mors invincibilis victa coarctatur,
 Et devicto vitio virtus restauratur.
 Sed si viso discipuli gaudent Salvatore,
 Qua putas lætitiã gaudet ampliore
 Viso suo Genitrix redivivo flore,

A Quem extinctum viderat nuper in mœrore?
 Ex hoc Virgo poteris secure gaudere
 Tibi nequit amodo dolor prævalere,
 Sed nec ultra corpori valet mors nocere.
 Pia nobis iſitur Mater miserere.
 Amen.

V.

MEDITATIONES ALIÆ.

DE GESTIS DOMNI NOSTRI JESU CHRISTI, ET MAXIME DE PASSIONE IPSIUS.

Introductio ad meditationes.

Jesu Christi celeri miseratione,
 Et Mariæ virginis intercessionem
 Spero quod hæc meditando ex intentione,
 Lacrymis plorabit se ex compassione.
 En verba Apostoli omnibus promuntur :
 Congregantes [f., conregnantes] sunt qui compatiuntur,
 Qui certant legitime, hi coronabuntur,
 Et qui se dijudicant non judicabuntur.

Ergo Christi vulnera decet nos pensare,
 Condolendo intime plorando amare,
 Dei adjutorio hostes superare,
 Discussaque crimina superare expiare.

Idcirco, qui legis subscripta, dignare
 Vigores affectuum simul congregare,
 Vanitates studeas mentis elongare,
 Legensque mortaliter noli festinare.

Si Jesum vis sæpius in his cogitare,
 Non sit opus jugiter totum recitare,
 Sed ubi te citius possis excitare,
 Et devotum animum dulcius cibare.

Sic legendo habeas, lector, tuam mentem
 Quasi Jesum intuens puerum lactentem,
 Per ætates singulas juvenem crescentem,
 Item cernas Virginem illi famulantem.

Pandentem miracula, mortem patientem
 Pene undique et semper ipsum imitantem
 Sui pœnas Filii acriter plorantem,
 Tormenta que singula mente tolerantem.

Quamvis enim pagina non videtur clare
 Virginis mœstitiæ modum declarare,
 Tamen inde convenit nos pensitare,
 Et in corde sæpius avide tractare.

Deploratio ignorantia humana.

O homo miserime, quid sis memorare,
 Necnon ad quid factus sis semper recordare,
 Qualem Deus fecit te, miser, meditare.
 Heu qualem fecisti te nequis cogitare!

Bonum satis fecit te, qui cuncta creavit,
 Ac sæpe refecit te, quem peccatum stravit
 Heu! heu! cur ingratus es ei qui te lavit
 Suo sancto sanguine, quem pro te stillavit?

Quæquam, vanissime, invidè, pompose,

B Iracunde, cupide, fornicans, gulose,
 Mendax, piger, negligens, detractor, dolose,
 Omnis mali servus es, nimis vitiose!

Resipisce, pessime, dum te vocat Deus,
 Ne die judicii puniaris reus,
 Non ingratus maneat, ut falsus Judæus;
 Sed clama sæpissime: Parce, Deus meus.

Erubescet, anima impia, ingrata,
 Heu! cur non consideras? cur es obdurata?
 Flendo da suspiria, gemeque prostrata,
 Ut tua Cunctipotens deleat peccata.

Heu me quanta est animæ hebetudo!
 Quam diverse occupat sæpe turpitudò,
 Cui sanctimoniæ deest habitudo,

C Nisi ficta forsitan vix similitudo!
 Raro se opus videt vix recordari:
 Vix ut oret, misera, potest excitari:
 Legere desiderat magis quam precari,
 Sed, heu! vanitatibus nequit satiari.

Nam dum Altissimum oraas deprecatur
 Pene inutilia sæpe meditatur,
 Heu! ream esse se nec recordatur,
 Sed discurrens undique vane pervagatur.

Apparere nititur a foris agnino,
 Sed manet interius, proh dolor! vulpina,
 Debita servitia dum agit divina,
 Semper in volvendo est, ut sunt molendina.

O quoties opus a te faciem avertit,
 Et ad curas noxias cito se convertit!

D Quæ deberet facere non animadvertit,
 Sed se male occupans seipsam pervertit.
 Nempe carnis labia canunt verba vite,
 Et adoravit sæpius corpus quoddam rite:
 Sed hoc malum animæ est Dei oblitæ,
 Nudæ bonitatibus, vitiis attritæ.

O cordis vesania multum abhorrenda,
 Graviter a Domino juste punienda;
 O cordis discursio jugiter deflenda,
 Et juvante Domino a cunctis plangenda.

O cordis vacatio, o inquietudo!
 Heu! heu! hæc est anime meæ ægritudo
 A qua elongata est vera sanctitudo,
 Et perfecta criminis sui pœnitudo.

Deus meus, sana me tua medicina,
Corporis et animæ dignum morte bina :
Salutaris calicem mihi mox propina,
Et ad juvandum me, deprecor, festina.

Parce una Trinitas, unitasque trina,
Pater, Fili, Spiritus, Majestas divina :
Parce qui creasti me, ne fraus serpentina
Me credentem opprimat mortis ruina.

Pater, te per Filium deprecor Messiam
Ut te solum diligam, fac et ut me sciam ;
Cogitem continue passionem diam,
Humilis in oculis cordis ego sum.

Propter Matrem Virginem rogo, Jesu bone,
Ut cor meum vulneres tua passione,
Inde jugi perfruar meditatione,
Et Mariæ virginis ex compassione.

Deus, sancte Spiritus, qui in deitate
Et [es] persona tertia, plena pietate :
Ossecro propitium mihi semper da te,
Fac memor Christi sim passionis grate.

Dei beneficia.

Deus, quanta debeo pietati isti,
Qui me ad imaginem tuam condidisti
Quem vilem vermiculum facere quivisti,
O quam multa munera huc usque auxisti.

In peccatis genitum baptismo mundasti,
Victus necessaria semper ministrasti,
Formam, census copiam, honores donasti,
Et in loco (60) optimo me nunc collocasti.

Hominis ingratitudo.

Heu! his donis omnibus scio me ingratum,
Quia non custodio Domini mandatum
Sed negligentissimum reldo famulatum :
Atque nimis pronus sum ad omne peccatum.

O dolor, o gemitus, quid est quod (61) ego feci ?
In quantam versutiam me ipsum dejeci ?
Non est malum aliquid, quod ego non feci,
Heu! in bonis omnibus non est quod perfeci.

Heu, quid aget anima sic in malis strata,
Quæ fetet in vitibus velut reprobata :
Certe hic petenda est ut sit Advocata,
Quæ sæpe refugium est reis probata.

Deprecatio ad Virginem Mariam.

O misericordiæ Mater et Regina,
Semper Virgo permanens, Genitrix divina,
Miserere animæ, quæ jacet supina,
Oppressa multiplici peccati sentina.

Tibi pro Deo supplico, per quem venit vita,
Cujus est clementia ubilibet sita,
Per quam est astutia dæmonis contrita,
Ut nati justitia per te sit lenita.

Primum fac ut diligam Dominum perfecte,
Nunquam eum deseram meditando, nec te ;
In fide catholica semper vivam recte,
Carens omni scandalo infidelis sectæ (62).

O quantæ sunt gratiæ, quas per te recepit

(60) Videtur hic Anselmus loqui de suo monachatu. Vide in legenda et comment. n. 25 et 26.
(61) Dolere videtur de accepta ab Henrico episco-

A Homo olim perditus, quem dæmon decepit,
Dum ex te Altissimus naturam suscepit,
Et misericorditer nos juvare cœpit.

Exprobratio ignorantie humane.

Majestas altissima se exinanivit,
Et in te purissima carne se vestivit,
Cursu novem mensium completo prodivit,
Sine voce parvulus, qui immensus vivit.

En quantum Omnipotens pro te inclinatur,
Et adhuc, vir fetide, cor tuum inflatur ?
Deus, Dei Filius pro te lacrymatur,
Et adhuc in risibus cor tuum lætatur ?

Christi natiuitas.

Deus pauper nascitur, et tu vis ditari ?
Ponitur in præsepi, tu vis honorari ?

B O fetens superbia, disce non fatuari,
Quia idem jussit nos ipsum imitari.
Inops, et in frigore nascitur in via
Quem lactat et balneat et nutrit Maria,
Molesta non spernere docet nos hic pia,
Dum flet, sitit, esurit Christus, proles dia.

Infans piissime, mei miserere
Peto pro obsequiis Matris tam sincere,
Dona mihi lacrymas charitatis veræ,
Ut tuis doloribus possim condolere.

Circumcisio.

Heu, cur non compatiar respuendo risus,
Et amaris lacrymis abluendo visus,
Dum puer tenerrimus dolet circumcisus,
C Quem cum choro cœlico laudat paradisus ?

Adoratio magorum.

Angeli pastoribus te nuntiaverunt,
Ac magi muneribus te adoraverunt,
Perdere te perfidi mox proposuerunt,
Sed tecum a patria parentes fugerunt.

Fuga in Ægyptum.

O quis non compatitur tantillo infanti
Tam cito insidias pati inchoanti,
Labores itineris hujus toleranti,
Atque Matri Virgini ipsum bajulanti ?
Nam Matrem, quæ egredi donum vix solebat,
Modo casus Filii in tantum cogebat,
Quod a sua patria nocte fugiebat,
Cum recenter edito, quem secum gerebat.

D O Jesu piissime, o puer tenelle,
Pro amore obsecro Mariæ puellæ,
Omnis tuæ reple me passionis felle,
Meque tibi jugiter servire compelle.

O Virga fructifera, o flos seminarum,
Angelorum Domina, et orbis terrarum,
Pande mihi, supplico, quidquid sit amarum
In cunctis quæ passa es pro salute animarum.

Utinam tunc Josephi servulus fuisset,
Certe libentissime te, Jesu, gessissem,
Vel ad minus asinum Virginis duxissem,
Et cuncta servitia gaudens implevissem.

patus investitura. Vide ib.

(62) Henricianos et schismaticos innuit. Vide ib. n. 86 et 87.

Poma, rosas, lilia, vellem collegisse,
Et quidquid puerulo posset placuisse;
Heu, cur non licuit mihi te vidisse,
Et parvulo pulcherrimo prædicta fecisse?

Fortè, pie parvule, me non repulisses,
Sed meum officium grate accepisses,
Ac servo sollicito clemens arrisisses,
Nec non indulgentiam precanti dedisses.

Disputatio in templo.

Dum puer duodecim annorum moratur
In templo Jerusalem, Mater contristatur;
Quem dum quærens reperit, cum Joseph miratur,
Qui doctos interrogat et stupenda fatur.

O quis novit gemitus Virginis dolentis,
Suum unigenitum triduo quærentis,
Cur sic ille fecerit pie conquerentis?
Hoc dolore vulneres, Jesu, cor legentis.

O quam sæpe æstimo, dixit Mater Christi,
Heu! meum solatium! cur me reliquisti?
Quo, mi nate unice, heu! quo ivisti?
Redi, precor, filii mi, redi matri tristi.

Utinam post Jesum sic cor meum langueret,
Et quærendo jugiter intime doleret!
Fortè clementissimus mihi apparet,
Ac suæ clementiæ firmam spem præberet.

Sed, heu! Jesu, cor meum hoc caret languore,
Raro enim quærit te, nec tunc cum fervore;
Tibi illud, Jesu mi, retrahere timore,
Quieta dulcedine, restringere amore.

Subderis parentibus, regens universa;
Cui cuncta serviunt, servis vice versa.
O divina charitas, nimis es dispersa,
Dum pro nobis miseris sustines adversa

Baptismus.

Baptizatus promeris a voce paterna,
Descendente super te columba superna.
In deserto esuris, o Virtus æterna,
Victo hoste congregas agmina fraterna.

Aqua facta vinum.

Vocatus ad nuptias incæpisti signa,
Matre admonente te omnibus benigna.
O cur reprehenditur Genitrix tam digna,
Quæ nulli negat suæ pietatis signa!

Tamen quod suggererat, statim faciebas;
Quia nihil poterat nisi quod volebas;
Nam in vinum optimum aquam convertebas,
Et per hoc discipulos ad fidem trahebas.

O Virgo purissima plena summis bonis,
Ditas omnes miseros tuis sacris donis;
Reple vino optimo nos devotionis,
Unicum irriguum da compunctionis.

Heu! benignissima Mater benedicta,
In nobis devotio non est nisi ficta:
Frigida sunt pectora animaque afflicta,
Succurre mox miseris spes reorum dicta.

Jesu benignissime, ob Matris honorem,
Verte corda frigida in tuum amorem:
Ut semper multiplicem pensemus laborem,
Quem pro nobis passus es, multumque do'orem.

A Nam in exercitiis te exemplum dando,
Quod nos doces facere, imples pernoctando
In orationibus, et in vigilando,
Fatigaris, esuris, sitis laborando.

Miracula.

Villas, castra circuis, regnum prædicando -
Surdos, mutos, languidos, cæcosque curando,
Expellendo dæmones, mortuos levando,
Pluribus das veniam peccata laxando.

Disputando etiam diceris lassatus,
A Judæis ipsis sæpe reprobatas,
A quibus multoties es injuriatus,
Necnon aliquoties ab his blasphematus.

Pro me quanta sustines, o beatitudo!
Pro me sis ut debilis, Dei fortitudo.

B Pro me vilis visa es, vera pulchritudo:
Et sis quasi indigens, summa plenitudo.

Pro me augustata es, longa latitudo,
Pro me breviata es, lata longitudo,
Pro me inclinata es, magna altitudo,
Pro me prona iunines, alta magnitudo.

Cur tot dura sustines, tanta celsitudo?
Tibi nimis recta est tua rectitudo.
Ergo me tot munerum vincat multitudo,
Ut in me sit erga te semper gratitudo.

Triumphus Hierosolymorum.

Consummato tempore prædicationis;
Sic super asinum, qui sedes in thronis
Properas Jerusalem, causa passionis?
Turbæ vocem resonant venerationis?

C Nunc festina, anima, curre sine mora:
Quia, ut consideras, ecce venit hora.
Dominum cum cæteris collaudans adora,
Ut secum te deducat ad crucem implora.

O quantum gavisus sunt Mater et amici,
Cernentes a populo Jesum benedici,
Christo, David Filio, Hosannaque dici!
Sed, heu! inde invident ejus inimici.

O mea fiducia, Genitrix beata,
In laude tui Filii valde jucundata,
Heu! quanta tristitia eris cruciata,
Paulo post cum videris cuncta hæc mutata?!

Christus venditur.

Nam in necem Filii principes majores
Ineunt consilium, legis transgressores,
Constituto pretio, pessimi emptores
Permittunt se fieri Judæ debitores.

Heu! heu! mea Domina, Virgo singularis;
Venditus est Filius, et adhuc lætaris?
Heu! cur unigenitum clare non precaris,
Ut priusquam passus sit, ipsa moriaris?

Tu nati præsentia multum delectaris,
Et affectu maximo ipsam imitaris:
Heu! de tua anima minus meditaris,
Torquenda in proximo lucibus æmaris.

Heu! quandiu torpeo in corde tam duro,
Et nihil compatior Jesu morituro,
Vel dolori maximo paulo post futuro
Meam dulcem Dominam fere perempturo

Jesu, cui nihil est penitus occultum,
 Usquequo sic sustines tecum Judam stultum?
 Qui, dum tibi exhibet simulatum cultum,
 Tempus, in quo tradat te, optat nimis multum.

Tunc missis discipulis cum signo lagenæ,
 Pergis ad hospitium præparate cœnæ:
 Tunc sedes in medio turbæ duodenæ,
 Mandas ut se invicem diligent serene.

Cœnat.

Tunc te, ut prædixeras, dicis moriturum,
 Et ex eis unum te fore traditurum;
 Eorumque quemlibet a te fugiturum,
 Sed et Petrum nocte hac ter te negaturum.

O dolor, o gemitus, quantum turbabantur?
 Ac de tanto scelere omnes tristabantur,
 Quando nolle fugere se pollicebantur!
 Et quis esset traditor, innox sciscitabantur.

Pedes lavat.

Exemplum interea das humilitatis,
 Subditorum pedibus a temet lavatis:
 Sed et corpus proprium das in cibum gratis
 Illis, atque omnibus in te baptizatis.

Eucharistiam instituit.

O quid ego faciam, massa peccatorum,
 Omnium miserrimus qui sum miserorum,
 Dum tu flectis genua, Rex universorum,
 Ac lavas vestigia tuorum servorum?

Jesu clementissime, fons amoris casti,
 Tu mortales homines in tantum amasti,
 Quod te ipsum credulis in cibum donasti,
 Et ut tui memores te sumant, mandasti.

Christe benignissime, Fili summi Dei,
 Precor indignissimus miserere mei,
 Tantum charitatis da, fidei atque spei,
 Ut digne mysterium sumam tantæ rei.

Quid hinc reddam gratiæ, qui me sic dotasti?
 Qui tuo mysterio tanto deputasti?
 Ac indignum miserum semper tolerasti,
 Et cum tuis famulis manere donasti?

Heu! mihi quid faciam, o summa dulcedo?
 Cur sic indevotus sum, dum te ipsum edo?
 Heu! nimis culpabilis, et durus accedo:
 Heu! illic durus sum, durusque recedo.

O Jesu, quid faciam vermis et putredo?
 Cujus mentem opprimit peccati nigredo,
 Me ministrum dignum fac, Deus, in quem credo,
 Pro amore Virginis Matris intercedo.

Mirum est certissime quod te comedendo
 Anima non liquescit pure diligendo:
 Sed, heu! esurio, duraque rependo,
 Nec molliri valeo paululum deflendo.

Parce mihi, Domine pie, tribuendo,
 Ut compungi jugiter queam te sumendo,
 Semper Matrem Virginem atque te colendo,
 Tuam cœnam ultimam mente recolendo.

O si mea Domina tunc præsens fuisset,
 Et tradendum Filium hac nocte dividisset:
 Cibum ut existimo, prorsus non sumpsisset,
 Sed amaris lacrymis statim se dedisset.

A Heu! mihi, charissima, heu! dilecta mea,
 Laus sanctorum omnium, nunquam semel rea
 Utinam existeres nunc in Galilæa,
 Ne videres Filium passum in Judæa!

Pie Jesu, supplico pro Matris amore,
 Reple me gravissimo tuo nunc dolore,
 Ut tibi compatiens maximo fervore,
 Suspirando rugiam fletu largiore.

Cernam cordis oculis te tanquam præsentem,
 Passiones singulas pro me sufferentem,
 Tuam Matrem juxta te tibi condolentem,
 Ad tormenta singula quasi morientem.

Virgo Dei Genitrix, præ cunctis beata,
 Pro misericordia precor ex te nata,
 Pande mihi qualiter fuisti gravata,

B Tua prole coram te tantum cruciata.

Mea, mea Domina, plena gratiarum,
 Dona mihi, obsecro, tuum cor amarum,
 Et abundantissimos rivos lacrymarum,
 Ut tuarum sentiam vim angustiarum.

Utinam ex munere tuo, Jesu Christe
 Torqueat me quotidie nimis dolor iste,
 Sicut Matris Virginis cor torquebat triste,
 Dum te crucifixæ erant crudeles lanistæ!

Deus homo, quis de te cogitet intente,
 In nimis passibili corpore manente,
 Passo tot angustias corpore et mente,
 Et totus in lacrymas non fluat repente?

Quis, o Dei Genitrix, potest meditari,
 Te deflente Filium pœnis cruciari,

C Ac tantis angustis jam jam fatigari,
 Et non potest subito ad fletum mutari?

Heu! mihi durissimo cur ego non comploro?
 Heu! ut quid tam durus sum, dum te Matrem oro?
 Domina circumdata supernorum choro,
 Lacrymas uberrimas da mihi, te imploro.

Orat in horto.

Audi Jesum, anima, velut nunc præsentem:
 Surgite, eamus hinc, fratribus dicentem,
 Ac responde concite deprecans loquentem;
 Fac me, Jesu, sequi te ad mortem pergentem.

Sudat sanguinem.

Vide hunc discipulos orare monentem,
 Et orando Patrem ter in terram ruentem,
 1) Carnem in angustia, tristem, et paventem,
 Ac sudorem sanguinis ab ipso fluentem.

Quid facis fortissime, Fili Dei vivi?
 Nunquid tu tam tristis es ut ii pandunt rivi?
 De tanta angustia nunquam jam audivi,
 Et tamen ut debui, flere, heu! nequivi.

Quid si mea Domina hæc præsens vidisset,
 Nunquid cum apostolis ipsa obdormisset?
 Nequaquam certissime, sed multum flevisset,
 Et dolore nimio pene defecisset.

Heu! heu! mea Domina, semper Virgo pura,
 Hora est jam proxima, dies cras futura,
 Quando unigenitum tuum es visura,
 In cruce deficere morte nimis dura.

Sed nunc cernere, anima, turbam malignantem,

Et Judam falsissimum, Jesum osculantem,
Ad quid Judas venerat audi sciscitantem,
Et illum nequissimum amicum vocantem.

Tunc voce lenissima Domino dicente
Ad eos : *Quem quæritis?* corruunt repente.
Quid facturi erunt tunc Jesu veniente
Iudice terribili illis. apparente?

O quis sine gemitu potest cogitare
Illos impiissimos te Jesum ligare,
Manusque sanctissimas tam dure arctare,
Heu! cur ego pessimus nequeo plorare?

Ducitur ad Annam.

Tunc omnes discipuli metu fugientes,
Heu! solum relinquunt te inter sævientes.
Certe nimis duri sunt corde, intuentes
Te ad Annam deduci, si non sunt dolentes.

Fugiunt discipuli.

O sancti discipuli, o mei patroni!
Cur non fidem facitis vestræ sponsioni?
Sed sermo verissimus est Magistri boni,
Dum ad fugam concitam estis ita proni.

Attamen intelligo multum vos tristari,
Et in mente graviter intus cruciari.
Sed peto dignemini Jesum deprecari,
Ut mihi mœstitiâ det cordis amari.

Crudeliter tractatur.

O Virgo sanctissima, si tu præsens natum
Cerneres ab impiis tam stricte ligatum,
Et despicibiliter ab illis tractatum,
Vere amarissimum dares ejulatum.

Alapa cæditur.

Nunquid tu non somnias qualiter est Jesus
Captus a malevolis, vinculisque læsus?
Heu! cur meus animus permanet illæsus,
Dum Christus est alapa apud Annam cæsus?

Usquequo piissima differs vulnerare
Meum cor angustiis tuæ prolis charæ?
O mea fiducia, supplicio dignare
Dolores et vulnera pati mihi dare!

Contemplare, anima, Jesum destitutum,
Et in duris vinculis arcte constitutum,
In pravo concilio principum statutum,
More agni simplicis nil esse locutum.

Mittitur ad Caipham.

Confitere venerans false accusatum,
Derisum a Caipha, et interrogatum,
Sed bene intellige rursum reprobatum,
Et futurum judicem Jesum esse datum.

Christe benignissime, qui es adventurus
In die novissimo nos judicaturus,
Justis delectabilis, eos salvaturus,
Injustis terribilis, eos damnaturus,

Obsecro, piissime, ob cruorem dignum,
Quem fudisti propter me super crucis lignum,
Tuum vultum mihi tunc ostende benignum,
Ne formidem aliquem spiritum malignum.

Propter matrem Virginem, quæ a dextris tuis,
Tunc sedebit nobilis, ut oret pro suis,
Salva in perpetuum me cum sanctis tuis,

A Qui nunc super impios atque pios pluit,
O quis sine lacrymis potest meditari,
Jesu, quid te permiseris tantum tribulari,
Blasphemum a Caipha te judicari,
Ad mortem turpissimam a pravis damnari

Irridetur, conspuitur.

Post hæc fere singuli in te irruentes,
In præclaram faciem turpiter spuantes,
Alapas et colaphos undique præbentes,
Ad lugendum excitant amatorum mentes.

Dolens cerne, anima, istos sævientes,
Heu! capillos capitis, et barbæ vellentes,
Ac velatam faciem palmis ferientes,
Sinul quidquid poterant, mali facientes.

Soliloquia.

B O dolor, o gemitus! quare miser ego
Intime non doleo, dum hæc mala lego?
Nisi quia malus sum, et hoc ipsum tego,
Et, heu! aliquoties sic me esse nego.

Delicata facies Dei Jesu Christi,
Vide me his oculis quibus respexisti
Petrum ter negantem te, sicut prædixisti,
Ut tibi compatiar pro me nimis tristi.

O Judæi impii superbi et vani,
Quare insanitis sic, veluti vesani?
Deus, Dei Filius est, o nimis profani,
Quem vos sic affligitis velut inhumani.

Jesu potentissime, Fili Dei veri,
Quare vis pro miseris tam vilis videri?
Certe nimis plenus es amoris sinceri,

C Dum a viris impiis tantum vis torqueri.

O si mea Domina te videret stantem,
Ac tantas angustias pie tolerantem,
Nullum, ut æstimo, quis vidit sic plorantem,
Sicut eam cerneret, ac pati optantem.

Heu! quid factura est, o digna majestas,
Maria, quæ aluit te, summa potestas,
Cras cum cernet te cadere per manus infestas,
Et virtutes corporis arentes, ut testas?

O mea fiducia, si natum dilectum
Multis contumeliis, et pœnis affectum
Blasphemari cerneres in crucem erectum,
Eum esse diceres nimium directum.

Heu! heu! mea Domina, qualem dabis tactum
Paulo post cum videris ventris tui fructum,

D Ad tormenta gravia a perversis ductum,
Ac tortum deficere, quasi jam destructum?

O Jesu, qui Deus es, et homo perfectus,
Quare vis tam viliter sedere despectus,
Heu! pro nobis miseris tam esse subjectus,
Pro nobis irrisus, et penitus abjectus?

Videns pro se Dominum indigna subire,
Quis est fidelium qui audeat ambire,
Aut de tuis donis amplius superhirc,
Imo, spretis omnibus, post Christum venire?

Decet nempe singulos, qui volunt salvari
Propriam miseriam semper contemplari,
Linguæ spretis laudibus, vane non letari,
Sed despectum Dominum pie imitari.

Absit ergo altum quid de nobis sentire,
Dulce sit injuriæ sermones audire;
Pio corde jugiter demus locum iræ,
Studeamus omnibus bene obedire.

Heu! mihi nequissimo amanti laudari,
Qui, licet culpabilis, renuo culpari,
Ac sæpe laudabilem me præsumo fari,
Heu! mihi, quis pessimo potest comparari?

O Jesu piissime, qui es vera vitis,
Fove me ut palmitem, et fac ut sim vitis;
Mihi sit justitiæ perseverans sitis,
Oro auctor nunquam sim, sed sedator litis.

Mater Dei, obsecro tuam pietatem
Ut mihi verissimam des humilitatem:
Expellas invidiam et asperitatem,
Et perfectam impetres mihi charitatem.

O mea fiducia, Mater Creatoris,
Jam me tibi offero, nutrix Redemptoris,
Me gubernans adjuva, precor, cunctis horis,
Fac me tui memorem gladii doloris.

Licet nemo, Domina, possit plene fari
Dolores quos passa es morte nati chari;
Tamen inde decet nos sæpe meditari,
Ac plorando intinie tecum contristari.

Idcirco, piissima, supplico, dignare,
Inde verum aliquod cordi meo dare,
Facque me id taliter scribendo signare;
Ut illud amantes te possit excitare.

Jesus sistitur Pilato.

Sed nunc vide, anima, illos invidentes,
Judæorum principes in Christum frementes,
Vinctum derisorie per vicus trahentes,
Ad Pilatum præsidem eum deducentes.

O Jesu, qui nequiter pro me es ligatus,
Falsis testimoniis pro me accusatus,
Sed et cum latronibus pro me deputatus,
Ut tibi compatiar mihi da ploratus.

Precor, fac me nuntiam meæ Salvatrici,
Virgini piissimæ, tuæ Genitrici:
Quatenus mox veniat ipsa, et amici,
Et spectent quæ faciunt tibi inimici.

Propera nunc, anima, quamvis non libenter,
Enuntians hæc Dominæ, et fac reverenter,
Circumspecte facias simul et prudenter,
Ne ipsa accipiat hoc impatienter.

Nunc quasi præsentem dic voce luctuosa,
Laus tibi puerpera, Virgo speciosa,
Obsecro piissima, Mater gratiosa,
Hæc tibi quæ refero ne sint onerosa.

Bene nosti, Domina, quia incarnatus
Est in te Omnipotens, et in mundo natus,
Et cum peccatoribus diu conversatus,
Ut nos ipse redimat, pro nobis humanatus.

Ob hoc, quantum præveles, noli conturbari,
Ne plus natum facias pro te molestari,
Sed ab ipso unam rem digneris precari,
Ut mihi det plurimum pro se contristari.

Ac si roget ipsa: Quid habes amari?
Tu licet: Veni, Domina, si vis speculari

A Jesum tuum filium, vel cum eo fari,
Qui pro nobis incipit Patri immolari.

Tunc ipsa intelligens captum suum natum,
Et demum in vinculis ductum ad Pilatum,
Mox in amarissimum defluet ploratum,
Et corpus in terram concidit prostratum.

Sed nati charissimi compulsam amore,
Consurgens quantocius profusa pallore,
Properat ad Filium confecta mœrore,
Rugitum virgineo comprimens pudore.

Tunc juvantes Dominam ipsius sorores,
Ad Jesum, quem diligunt, pergunt ociores
Ostendentes lacrymis animi dolores;
Sed illis Magdalena reddit largiores.

Dominæ, quid facitis provide videte.

B Obsecro, a fletibus paululum silete,
Lacrymas detergite, vel hic remanete,
Ne Jesum crucietis flentes indiscrete.

Ac ille ad Dominum, cito venientis,
In tanto opprobrio ipsum intuentes,
Condolentes multo plus, largiusque flentes,
Ad dolorem provocant omnes diligentes.

Tunc vidente Domina solam suum natum,
Plusquam furem aliquem esse tribulatum,
Cor ineffabiliter ejus est turbatum,
Et sic quasi mortua vix retinuit flatum.

At Jesus pro Virgine magis est turbatus,
Plusquam pœnis propriis pro ea tristatus.
Heu! heu! Jesu, nimis tu es cruciatus,
Intus et exterius undique es gravatus.

C Heu! tantam mœstitiam nullus unquam scivit,
Nec tam graves gemitus aliquis audivit,
Nec est mirabile, nam qui semper vivit
Dolorem multiplicem ibidem subivit.

Contemplare, anima, Jesum diligenter,
Cum iniquis positum tam irreverenter,
Quem præses interrogans Pilatus frequente
Admiratur tacitum, stupens vehementer.

Jesu, qui non poteras loqui falsitatem
Et tamen tacebas, silens veritatem,
Ne sinas me cadere per loquacitatem,
Sed discretam mihi da taciturnitatem.

O Jesu, mihi da cor pensandi instructum
Oculorum Virginis planctum, atque luctum
Propere sequentium te ad Herodem ductum,
D Et veste in candida spretum, et reductum.

O Virgo, quam obruit dolorum tempestas,
Unde tibi, Domina, sit ista potestas?
Qua sic sequi poteras has gentes scelestas:
Vere amor filii vicij res molestas.

O mea fiducia, quæ non habes parem,
Certe libentissime tecum ambularem,
Et ex fletu debilem libens sustentarem,
Vel si dares lacrymas saltem ut plorarem.

O quis sine gemitu potest meditari
Jesum cum dedecore tam male tractari
Pedes ductu celeri forsitan violari?
Nam non fuit solitus ipse calcari.

Ecce amarissima fiunt quæ sequuntur,

Et juste compassiva quæ jam infliguntur
Juste ergo homines ingrati dicuntur
Qui Jesu sæpissime non compatiuntur.

Nunc te ipsam præpara, anima devota,
Super Jesum condoleas dans illi vota,
Lacrymas multiplicans sis pie lota,
In eum, si valeas, liquefias tota.

Ecce quantum amat te Christus nimis chare;
Nam te suo sanguine optat salvare,
Ac morte vilissima te sic liberare,
Quod tu semper negligis, nec vis redamare,

O Jesu piissime, succurrere poscenti,
Te amare usque nunc mihi negligenti,
Ac, quod multo pejus, pluries nolenti,
Heu! et contemnendo te sæpe offendenti.

Misericordissime, ignosce fatenti,
Salva et juva me, te ipsum da quærenti,
Filioque prodigo tarde revertenti,
Tu occurre, Pater mi, et parce petenti.

Jesu, qui repletus es miseratione,
Vulnerare velis me tua passione,
Ut tibi compatiar ex dilectione,
Velut nunc te intuens in afflictione.

O quis potest cernere illos malignantes,
Sine reverentia te, Jesu, nudantes,
Ad columnam nequiter, Jesu, alligantes,
Tuum atrocissime corpus verberantes.

Jesus flagellatur

Tremens cerne, anima, ministros sedentes,
Carnem hænc tenerrimam flagellis scindentes,
Vulnera vulneribus tibi infligentes,
Livores livoribus superimponentes.

Quis non mæret speculans gubernantem mundum,
Sic perfusum sanguine veluti immundum,
Corpus hoc sanctissimum totum tremebundum,
Pectusque piissimum totum gemebundum.

Contemplare, anima, tibias, lacertos
Plagis multiplicibus undique refertos,
Omnes artus corporis sanguine apertos,
Defluentes rivulos cruoris apertos.

O corpus sanctissimum ad columnam strictum,
Pro me amarissimis flagellis afflictum,
Circumquaque roseo cruore amictum,
Aufer a me, obsecro, quodlibet delictum.

Anima sanctissima pro me tam gravata,
Maximis doloribus pro me tribulata,
Deprecor per Virginem, quæ est de te tristata,
Cuncta mea jugiter dilue peccata.

Sed Maria mater hæc sese affligendo
Lacrymas multiplicat jugiter defendo,
Alta dat suspiria amare gemendo,
Mœstisque singultibus pectus conterendo.

O quis sine gemitu potest te videre
Inconsolabiliter, o Mater, lugere!
Præbe mihi lacrymas, fac me tecum flere,
Te deprecor, o mea spes, mei miserere.

En pudici oculi ex fletu tumescunt,
Genæ splendidissimæ ubique pallescunt,
Sed, heu! membra filii sanguine rubeant,

A Ac tuæ angustię plus plusque concrescunt.

Post tormentum verberum tam malitiosum,
Cunctis diligentibus valde luctuosum,
Sequitur mox aliud grave et probrosum,
Isto multo amplius contumeliosum,

Illuditur.

Nam cohortem milites totam colligentes,
Mitem Jesum ambiunt probris illudentes
Inhoneste iterum eam exnentes,
Et veste purpurea ipsum induentes.

Spinis coronatur.

Tunc coronam spineam molestam plectentes,
Et in Jesu capite profunde figentes,
Pro sceptro arundinem in dextra ponentes,
Genuflexo, ave clamant irridentes.

B Mœrens cerne, anima, ministros cædentes,
Faciem pulcherrimam Domini spuentes,
Caput cum arundine dire ferientes,
O quare non cruciet iste dolor mentes?

O caput Dominicum, omnibus colendum,
Cruentaris, pungeris, angelis tremendum,
Cæderis, conspueris, sanctis reverendum,
Vere tu es intime devotis dolendum.

O præclara facies ictibus afflicta,
Heu! sputis et sanguine tota es depicta,
Jam a Deo inimicis quasi derelicta,
Proh dolor! hoc totum faciunt mea delicta

Bone, bone Domine, cur pœnis tam duris
Permittis torqueri te pro nobis impuris?
Parce pœnis, Domine, parce vel futuris,
C Parce tibi, deprecor, vel Matris pressuris.

Inter hæc nequissimus exiens Pilatus,
Ne Jesum perimerent plebem est hortatus;
Nam nullus inventus est in ipso reatus,
Sed perversus populus ex adverso est fatus.

Contrariæ Pilati et populi voces.

Tunc produxit Deum flagellis cruentatum,
Et dixit: Accipite ipsum emendatum.
Sed pleni perfidia negant præsentatum,
Poscentes a judice virum sceleratum.

Judex ne sic faceret, adhuc laborabat,
Crucifige, populus e contra clamabat:
Tunc injustus Dominum morti judicabat,
Et plebs nefandissima ob hoc exultabat.

D Quavis horribilia sint ista prophetata,
Tamen ad sequentia parva sunt collata.
Heu! quantum est Genitrix in his tribulata!
Pene, sicut æstimo, est exanimata.

Contemplare, anima, quam sit onerosum
Matri caput filii cernere spinosum,
Ac præ natis hominum forma speciosum
Videre horribilem magis quam leprosum.

Heu! quam gravata es, cælorum Regina,
Spectans tuum filium coronatum spina!
Certe in te irruit pœna repentina,
Ex qua vulnerare me, supplico, festina.

Tunc sancta Magdalena, et omnes amici,
Gemunt amarissime luctu infelici;
Puto hæc tristitia nequit verbis dici,

Sed hanc minus reputant Christi inimici.

Imponitur Christo crux.

Mox perversi milites crucem assumentes,
Eam super humerum Domini ponentes,
Jesum per Jerusalem ducunt illudentes,
Crucis ignominiam cunctis ostendentes.

Nunc attende, anima, Jesum nimis gratum,
Ligui crucis pondere pro te oneratum,
Belicatum humerum scias vulneratum,
Et Jesum a populo pravo subsannatum.

Portantem turba sequitur.

Heu! Jesu, considero rem nimis molestam,
Turbam tibi proximam militum infestam,
Judæorum maxime deinde scelestam,
Amaricorum a longe ultra modum mœstam!

Heu! tanta processio non est laudabunda
Nam in te prima pars est tota fremebunda,
Sed peior est altera quasi furibunda!
Heu! pro te est tertia tota gemebunda!

Mater et piæ mulieres.

Mater Christi videns hæc, tremens præ dolore
Irruit in tristitiam morientis more,
O quis ista cogitans non flet præ mœrore,
Certe nimis durus est, vel caret amore!

Sed sorores Domine eam sustententes,
Ambulant post Dominum acriter lugentes,
Undique conspiciunt Jesum persequentes
Clamose maleficum illum perstreperentes.

Christus prohibet fletum.

Tunc conversus Dominus cœpit prohibere
Filiis Jerusalem super se lugere,
Sed debere super se et super suos flere,
Prædicens beandas has quæ non genuere.

O quis sine genuitu potest meditari,
Te, Virgo puerpera, sic angustiari!
Omnes diligentes te tantum lacrymari,
Ad locum Calvarie Jesum sic tractari.

O Mater cur properas cum Jesu ad crucem?
Nunquid vis cum Filio pati mortem trucem?
Heu! ubi visura es mori Judæ ducem,
Qui creavit cherubin super veram lucem.

Virgo, quæ precantes te adjuvas instanter,
Christi pœnis compati fac me festinanter,
Da mihi nunc lacrymas, precor, abundanter,
Et, ut ipsum cogitem fac perseveranter.

Aceto potatur.

Proh dolor! et flebile hoc, quod immutatur.
Nam Messias Dominus aceto potatur,
Heu! ut mortem subeat, statim crux paratur;
Et cum vehementia tertio denudatur.

Nisi sis lapideum cor vix habens metum,
Intende diligenter, et habebis fletum,
Pensa vestimentum hoc a Jesu deletum,
Quem scias ex verberum plagis jam repletum.

Vestibus nudatur.

Cerne turbam pessimam vestem hanc trahentem,
Cuti et carni undique fortiter hærentem,
Plagis ruptis respice sanguinem fluentem,
Ac Jesum ex plaga hæc graviter dolentem.

A Certe magna gravitas istius tormenti
Ad fletum sufficeret bene diligenti;
Heu! mihi durissimo minus condolenti,
Pie Jesu, mihi da lacrymas petenti.

Virgo, cui similis nunquam est inventa,
Potes adhuc vivere videns hæc tormenta?
Ecce nuda Filii membra sunt cruenta,
Heu! ut ista videas adhuc es detenta.

Virgo, te considerans anxie plorare,
Doleo te, Domina, sed heu! non, amare,
Misericordissima, supplico, dignare,
De hac pœna tua me velis vulnerare.

Vides, mea Domina, natum generosum,
Quem Propheta nominat præ cunctis formosum,
Nunc pœnis urgentibus virum dolorosum,

B Heu! et plagis pluribus totum ulcerosum
O turba Judaica, perfida, obscena,
O vestræ duritiæ aspera venena,
O gens nefandissima, omni malo plena,
Quare nihil flecteris in tam dura pœna?

Sic tu, mea anima, dura et perversa,
Cur in hoc tormento non es ad fletum versa?
Quare non es lacrymis amarissimas aspersa,
Videns membra Domini cruore conspersa?

O Jesu, digneris me confestim juvare,
Me amaritudinem tuam fac gustare.
Pro tuis doloribus fac me plorare,
Nam hoc sine lacrymis pudet me pensare.

Heu! hoc miserabile est, et mirum vere,
Qui te passum pensitat, et non potest flere,
C Heu! quomodo potest se talis continere?
O Jesu, durissimi mei miserere.

Crucifigitur.

Item vide, anima, in Jesum bacchantes
Super crucem asperam duriter locantes,
Membra horribiliter ferro perforantes
Christumque durissime in ligno clavantes.

Condolendo respice populum vesanum,
Nudum corpus premere tenerum, non sanum,
Super lignum jacere asperum, non plauum,
Et crasso transligere clavo pulchram manum.

Contemplare manum hanc longam, et decentem
Perfossam acutissime pro te patientem,
Sanguinem largissime pro te effluentem,
Vulnus amarissimum pro te sufferentem.

D O manus sanctissima, pro me penetrata,
Clavi crassitudine multum laniata,
Percussorum impetu dire lacerata,
Scribe in me qualiter es angustiata.

Pensa hæc, durissime, qui nunquam flevisi,
Voca instantissime magnæ pœnæ isti.
Plorabis, si senseris hunc dolorem Christi,
Vel quod ex eis contingit ejus Matri tristi.

Nempe Mater videns hoc, multo plus languescit,
Et commota acriter in se contabescit,
Sensu fere perditu semetipsam nescit, S
Sed in fletu diffusus quasi jam liquescit.

Proh dolor! molestia hujus plage dire
Matrem pœnis Filii videtur ferire,

Curre, curre, anima, nunc festina ire,
Ut tu possis Dominam cadentem fulcire.

Heu, hæc est, Domina, dies tibi dura,
Nam circumdederunt te modo matris jura,
Nunc plusquam parturiens sentis mala plura,
Quæ carebas pariens materna pressura.

O dolor! o gemitus! quo te es versura,
Undique afflicta es ex nati tortura?
Qualiter mensura es stigmata futura,
Quæ in tantum deficiis pro ista fixura?

Porro tam flebiliter manu hac firmata,
Altera distenditur ut sit conclavata,
Sed nimis foramina sunt inordinata,
Ultra longitudinem corporis formata.

O dolor! o gemitus! quid nunc sunt facturi.
Gemant qui considerant jam non corde duri,
Cum festinant trahere pravi perituri
Ad loca foraminum membra Christi puri.

Ut legisti, anima, cerne diras gentes,
Inhumanos milites, heu! nimis furentes,
Membra tui Domini cum vi distendentes,
Et in modum pellium hinc inde trahentes.

Quis effari potest, quod tantum tetenderunt
Ut membratim Dominum pene diviserunt (65),
Pene ossa omnia ejus nudaverunt,
Ac clavis crassissimis membra translixerunt?

O quis loqui poterit horribilitatem,
Aut crucifigentium hanc crudelitatem,
Patientis Domini hanc pœnalitatem,
Matris et amantium hanc anxietatem?

Hic nostræ duritiæ penitus frangantur,
Medullæ in lacrymas sanguinis vertantur,
Cuncta desideria in Jesum figantur,
Et sic corda valido dolore scindantur.

Sive fletu pudeat nos hæc præterire,
Hic a cordis gemitu deest nos rugire,
At cum flente Domino dolorem sentire,
Vel si ipse dederit, cum eo obire.

Flet Christus in cruce

Contemplando, anima, hic dilata mentem,
Vide Jesum maximas pœnas sufferentem,
Pro te amarissime in tormentis flentem,
Intus, et exterius totum patientem.

Ecce horribiliter membra extenduntur
Cutis, caro aspero ferro fodiuntur,
Heu, compages ossium a se dissolvuntur,
Atque membra sanguine cuncta perfunduntur.

Et manus tenerrimæ clavis perforantur,
Pedes modo simili dire terebrantur,
Nervi cum subtilibus ferris lacerantur,
Sic et venæ teneræ clavis laniantur.

Vide, vide intimos istos cruciatus,
Cordis ejus gemitus, atque ejulatus,
Oculorum pariter uberes ploratus,
Utque decor corporis totus est ablatus.

O Jesu piissime, quid est, quid egisti?
Quare tot pro miseris tormenta subisti?

A Faciam consignari me passioni isti,
Plagis tuis læde me atque morte tristi.
Item cerne, anima, vultum Matris flentis,
In istis angustiis jugiter præsentis,
Pensa ineffabiles pœnas ejus mentis,
Urgente incommodo pene morientis.

Heu, Virgo pulcherrima, peccati ignara
Feminisque pridie cæteris plus præclara,
Nunc pallens, et lugubris tota es amara,
Patiente coram te tua Prole clara.

Compellor, o Domina, de te reticere
Quia te considero amplius dolere
Quam sermones aliqui possint fari vere,
Aut mentis meditatio comprehendat meræ.

Non miror, o Domina, Virgo redimita,
B Quæ in tam flebilibus es tormentis sita;
Sed admiror quomodo perseveras ita,
Et quod cor non rumpitur abscedente vita.

O mea fiducia! deprecor ut velis,
Statim me perfodere tuæ pœnæ telis,
Fac ut tibi jugiter servus sim fidelis,
Et meam Dominam adorem in cœlis.

O quis sine lacrymis potest hæc pensare
Tot sufferre gravia Dei Salutare,
Hancque Matrem Virginem tam multum plorare,
Sanctosque apostolos multa tolerare?

Joannes apostole, qui ista vidisti,
Videndoque intime condolens flevisi,
Fletus mihi impetra, vulneraque Christi,
Juva me, cum videris, ante Jesum sisti.

C O amatrix Domini, pia Magdalena,
Quem vidisti perpeti multo luctu plena,
Peto pro multiplici, quam tu vides, pœna,
Mihi luctus obtine, et poli amœna.

O reliquæ sanctæ femine, singulæ Mariæ,
Quæ vidistis gravia tormenta Messia,
Pro me preces fundite semper proli piæ,
Ut salvum me faciat in extrema die.

Per Christi, adjuro vos, vulnera cruenta,
Pro quibus mœstissima dedistis lamenta,
Juvate ut spernam hostis tentamenta,
Et ut non sustineam æterna tormenta.

Nunc affectans animus lacrymarum fructus,
Iterum ad Dominum totus sit reductus,

D Nunc, nunc pia anima fias aquæ ductus,
Dehinc tota si valeas, liquescas in luctus,
Specta, specta intime Jesum ejulando,
Circumquaque vulnera singula scrutando,
Qualiter gravata sint pie explorando,
Et quid pravi fecerant crucem exaltando.

Ecce, ecce elevat signum nominatum,
Spiritu prophetico prius præsignatum,
Jesum, verum hominem, Deum, Dei natum,
In ligno artissime tensum et clavatum.

Gemens, cerne, anima, crucem erigentes
Tandem cum impetu nimio figentes :
Heu, disjuncta graviter membra collidentes,

(65) Vide Suar. in III p. tom. II, dis. 35, sect. 4.

Et ineffabiliter Dominum torquentes.

Quis non mereat videns furorem malorum,
Christi fletus copiam et suspiriorum,
Hanc pœnam gravissimam omnium membrorum,
Disjunctorum scilicet ita collisorum?

Curre, curre, anima, nunc, si sis devota,
Ad hanc crucem propera sine mora tota,
Discurrentem sanguinem collige et pota,
Et cuncta quæ passus est in æternum nota.

Contemplare clavos hos manus transfigentes,
Totum pondus corporis, prohi dolor! gerentes
Heu, ineffabiliter vulnera augentes,
Et ut vere æstimo, ea discindentes!

Lasso collo, heu! caput pendet dolorosum,
Carens sustentaculo, cruentum, spinosum!
O quis non fleat intuens vultum speciosum;
Cruentatum, pallidum, lugubrem, verberosum?

Certe qui hæc cogitas et non lacrymaris,
Non satis diligere Deum comprobaris,
Jesu, mihi lacrymas precor largiaris,
Me amare parum te nunquam patiaris.

Orat pro crucifixoribus.

Jesu, qui ab impiis in cruce clavaris,
Et tamen his veniam a Patre precaris,
Mei et credentium tu miserearis,
Nobis parcas jugiter, nunquam irascaris.

Item vide, anima, qualiter Judæi,
Sacerdotum principes, Scribæ, Pharisei
Clamant : *Vah ! qui destruis templum veri Dei,
Salva temetipsum, si es Filius Dei.*

Suspensi cum Domino illi duo rei,
Unus : *Salva te, et nos,* loquitur ei :
Alter petens gratiam ait : *Memento mei.*
Cui spondet Dominus paradisum Dei.

Jesu amantissime, qui non offendisti,
Quare tot immania tormenta subiisti ?
Certe pro me, Domine, hæc sustinuisti,
Et quod ego rapui, tu passus solvisti.

Ego tuæ meritum sum traditionis,
Vinculorum, verberum, et damnationis,
Sputorum, ac ictuum et occisionis,
Ego causa tuæ sum omnis passionis.

Ego mala perpetro, tu pœna mulctaris ;
Ego, heu, superbio, tu humiliaris ;
Ego vane rideo, et tu lacrymaris ;
Ego vescor dulcibus, tu felle potaris.

Mecum ridet timida Eva, et non pia :
Tecum plorat acriter humilis Maria,
Ego sum in prosperis, tu in agonia :
Fac me tecum compati, precor, o Messia.

Ecce sancta viscera distensa arescunt,
Membra horribiliter cruenta rigescunt,
Caligantes lacrymis oculi languescunt,
Labia nectarea, prohi dolor ! pallescunt.

O Jesu omnipotens, qui cuncta discernis ;
Quare hoc sanctissimum corpus ita spernis ?
Nonne esset melius non subdi infernis
Quam, te Deo sic torto, perfrui supernis ?

Vere amor nimius ad hæc te cogit,

A Et quasi in nihilum fere te redegit ;
Triumphatrix charitas opus hoc peregit,
Sed nostram duritiam, heu, adhuc non fregit.

O ingrata anima, prava, indevota,
Quare non es pœnis his planctuque commota ?
Ecce tu es Domini morte dira lota ;
Hæc pro tuis vitiis passio fit tota.

Apparet, nequissima, quod jam cares vita,
Dum hunc passum cogitans, dura manes ita ;
Sic dum Jesum comedis veluti oblita,
Heu! nec tunc, nec alias bene es contrita.

Vide Dei Filium, virum virtuosum,
In verbo et opere pridie fornosum ;
Magis quam maleficos nunc opprobriosum,
Vocatum a pluribus pro te scelerosum.

B O Jesu piissime, qui es nimis gratus,
Et te passum cogitans vix sum lacrymatus,
Precor, benignissime, da mihi ploratus,
Pande mihi qualiter tu es vulneratus.

Heu ! mihi qui nequeo per compassionem
Corde semper gerere tuam passionem,
Summam Dei erga me hanc dilectionem,
Summam Dei gratiæ hanc diffusionem.

Cur si membra Domini fideles dicuntur,
Patienti Capiti non compatiuntur ?
Heu, in multis imminet quod jam exciduntur,
Qui dolore Capitis mœsti non cernuntur.

Scio quod si meus pes male læderetur,
Ad compatiendum cor totum vigeretur,
Ergo pedem diligi plus Christo videtur,

C Pro cuius angustiis parum vix movetur !
O Jesu ! qui penitus nunquam peccavisti,
Nonne ut conjungerer tibi, me fecisti ?
Cur non reum lædi me, Christe, permisisti,
Et, heu, tecum reum me non vulneravisti

Ego sum, qui debeo esse vulneratus,
Non tu, qui nequitiam non es operatus.
Ego sum culpabilis, meus est reatus,
Vulnera me, ut a te non sim separatus.

Pia proles, deifica bonitate plena,
Sic tenere vulnera noli aliena ;
Tua facta bona sunt, mea sunt obscena ;
Vulnerare velis me vel ex tua pœna.

Dominator, Domine coeli, atque terræ,
D Precor vulnerare me, nec velis differre,
Nam illæsum meum cor nequeo sufferre,
Dum pro me tot vulnera video te perferre.

Nonne magis pium est virum a te factum,
Tecum in vulneribus tenere subactum,
Quam a te dimittere in nihil redactum,
Cogitationibus diversis valde subtractum

Curre, curre, vulnerate Jesu, in hac hora,
Ne forte amittas me, si intersit mora :
Da ut tua sentiam tormenta majora,
Sculpe in me vulnera tua acriora.

Qui permittis ferrum te intus penetrare,
Cur rationalem me sinis foris stare ?
Ferro viliozem noli me reputare,
Sed in tua vulnera coge me intrare.

Jesu, tuas supplico miserationes,
Propter Matris merita et orationes,
Per sanctorum omnium intercessiones,
Ut pensem ego jugiter tuas passiones.

Mihi sit pensandi te copiosus fletus,
Semper sim recordans tuis lacrymis repletus,
Oro, fac ut nunquam sim nisi in te lætus,
Tu sis meum gaudium, et amor secretus.

Jam nunc Matri Virgini, anima, intende,
Quantum ipsa doleat sub cruce perpende,
Ut te secum vulneret, preces mox impende,
Et quod illi condoleas lacrymis ostende.

O quantum es, Genitrix, intus cruciata,
Ob tormenta Filii tam multiplicata ;
O Virgo Christi, vere mea advocata,
Mihî inde aliquid pande exorata.

O mea fiducia, et mea patrona,
Omnis pudicitæ rutilans corona,
Esto præsens spiritu, quamvis non persona,
Ut quod ipsa doceas, loquar, Mater bona.
Loquere nunc, Domina, super omnes digna,
Reum ne despicias, precor, o benigna !
Mihî tua vulnera concite designa ;
Ac tantæ materiæ verba da condigna.

Sed respondes forsitan me non esse talem,
Cui hanc miseriam reveles pœnalem,
Neque tuis ultimis servis esse æqualem,
Ut hanc petam gratiam a te specialem.

Scio, scio, Domina, me indignum esse.
Sed quid accusanti me poterit obesse ?
Te pro Deo supplico, Virga stirpis Jesse,
Ut tu meis precibus digneris adesse.

Sed dicis non omnia me fateri vere,
Nec sicut peccaverim, promere sincere,
Oblivisci plurima, quædam reticere,
Nec vitando crimina bene pœnitere.

Heu, Mater clementiæ, hæc sunt dura verba,
Quæ, proh dolor! vera sunt, licet sint acerba.
Nam videri sicut est, non vult mens superba ;
Sed, te rogo, sana me ob salutis verba.

En tibi confiteor omne crimen meum,
In peccatis omnibus fateor me reum,
In quibus cognoscis me offendisse Deum,
Et ut salvet ipse me, precor, coge eum.

Peccavi superbia et mala cogitatione,
Visu, verbo, opere et omissione,
Gustu, tactu, naribus et auditione,
Multa negligentia et delectatione.

Deliqui malitia et perverso more,
In Dei et proximi modico amore,
Luxu, avaritia, ira et livore ;
Gula, et aecidia, odio, torpore.

Hæc tibi confiteor, et Omnipotenti,
Ac sanctorum cœtui vobiscum manenti,
Deprecor ob meritum divini tormenti,
Salvato culpabilem, veniam da petenti.

Ecce qualis factus sum sæpe delinquendo,
Tibi aliquantulum, o clemens, ostendo ;
Nea mala omnia tibi nunc commendo,

A Ut tu ipsa salves me ista auferendo.

Sed quid ago, referens sordes fœditatis,
Auditui Virginis summæ puritatis ?
Horresco, sanctissima Mater pietatis,
Ita loqui auribus tuis illibatis.

Expavesco ne a me forsân te avertas
Multas ob putredines intra me insertas,
Sed per Jesum deprecor ad me te convertas
In quo tot miserias cognoscis tam certas.

Tu, quæ vota omnium pia intueris,
Nunquid soli misero mihî dura eris ?
Cur misericordiæ notum nomen geris,
Si mihî petenti te non misereris ?

Hanc consuetudinem propter me non mutes
Per quam soles miseris reddere salutes,
B Nec me, quamvis impium, flagito, refutes,
Sed tuæ clementiæ fac in me virtutes.

Recordare, Domina, præ cunctis perfecta,
Quia ob culpabiles fuisti electa,
Mater propter miseros Dei es effecta,
Ergo salva miseros, nostra spes erecta.

Te pro eis, Domina, Deus est ingressus,
Pro eis miserias humanas perpressus,
Pro ipsis, vidente te, in tormentis fessus,
Ac mortis angustiis pro illis est pressus.

Ergo nobis, Domina, reis sis parata,
Eorumque infimum audi me rogata,
Memento pro quibus es tantum exaltata,
Et pro quibus tua est proles tormentata.

C Meas preces, Domina, digneris audire,
Et nunc et in posterum semper subvenire,
Fac tuas atque Domini plagas me ferire,
Et in corde jugiter devote sentire.

O fracta doloribus stans sub crucis ara
Ex nati vulneribus plena et amara !
Da mihî partem doloris, ne sis avara,
Quæ larga, et libera dicta es et gnara.

O mea fiducia! Mater Salvatoris,
Me transige gladio mox tui doloris,
Dita me ex munere perfecti amoris,
Et dic meæ animæ vim tui mœroris.

Nunc, nunc præsens spiritu Mater singularis,
De tuis doloribus aliquid loquaris,
Quod placere valeat tuis servis charis,
D Et eos aspergere lacrymis amaris.

Mater Filio compassa.

Importuna animæ, cur ad me sic clamas,
Quam tam parum recolis, et tam parum amas
Sed dicis audisse te de me piæ famas.
Et ob hoc audaciter ad me sic acclamas.

Modo si audire vis pœnas meæ mentis
Crucifixo Filio meo condolentis,
Vanitates abjice cordis discurrentis,
Et lamenta animi da compatiens.

Sine fletu anima hæc audire noli,
Ubi me sic compati vides meæ proli,
Ubi fudit lacrymas multas Factor poli,
Ubi mortem sustulit Dominator soli.

Et in primis alloquor te certificando

Ex hoc quod tu cogitas de me aliquando :
Si cogrovi vulnera cuncta specularo
Quæ suscepti Filius meus tolerando.

Scias quia dolor me in tantum premebat,
Quod vim fere corporis cum sensu debebat,
Sed immensus Filii amor me cogebat,
Omnes pœnas cernere quas ipse ferebat.

Quando pœnam aliquam inferri videbam,
Tota quasi moriens mox deficiebam,
Sed amoris impetu statim revivebam,
Et tormenta filii avide videbam.

Nam cum eo meum cor totum habitabat,
Quem ineffabiliter plus quam me amabat,
Idcirco quod Filius meus tolerabat,
Inconsolabiliter meum cor gravabat.

Nam cum eo cor meum dure est ligatum,
Colaphis, et alapis, sputis cruciatum,
Probris et blasphemis illud ac vexatum,
Flagris ejus asperis multum tormentatum.

Cum Jesu est meum cor spinis coronatum,
Ligni crucis pondere secum oneratum,
Ad locum Calvarie cum eo tractatum,
Ejus potu felleo est amaricatum.

Eum magnis doloribus vidi spoliatum,
Delicato sanguine totum eruentatum,
Cum Jesu est meum cor tensum, et clavatum,
Ecce vides meum cor totum laceratum.

Contemplare, anima, meum cor clavatum,
Et cum meo Filio sæpe perforatum ;
Sed in hoc est maxime meum cor gravatum,
Quod non his suppliciis est vita privatam.

Sed inenarrabiles pœnæ me torquebant,
Quando cruceem impii sursum erigebant,
Nam cum impetu stare faciebant,
Et ineffabiliter Jesum affigebant.

Ø! si scires quantum me pœna hæc gravabat,
Quantum Christi manuum plægas dilatabat,
Quamque et profundissime ipse suspirabat,
Et quam amarissime ille tunc plorabat.

Stabam sub patibulo Mater veri Dei,
Videns pati Dominum universæ rei ;
Condolebam intime ejus speciei,
Quem deformem fecerant torquendo Judei.

In languore maximo et dolore gravi,
Ad Jesum sæpissime oculos levavi,
Væ! Væ! sicut poteram, væ! Filii, clamavi.
Ego te ad pœnas has, Jesu, generavi.

Suspexi multoties ad natum suspensum,
In cruce atrociter clavatum, et distensum,
Solum justum Deum inter reos pensum,
Et dolendo perdidit pene meum sensum.

In dolore maximo Filium videbam,
Et juvare penitus eum non valebam.
Gemitus, suspiria, singultus edebam,
Lacrymas multiplices anare fundebam.

Vidi sanctam faciem et deliciosam,
Plusquam lingua exprimat dulcem, gratiosam
Multis pro angustiis totam lacrymosam.
Cruentatam, lividam, nec non maculosam.

A Nam tam largas lacrymas oculi stillabant,
Quod præ multitudine fletus caligabant,
Quia nulli aderant qui eos mundabant,
Sed lugentem Dominum multi subsannabant.

Dignum caput Filii lassum dependebat,
Nam ubi quiesceret locus non manebat,
Præter spinas minime pulvinar habebat,
Cujus dolor multiplex multum me torquebat.

Manus decentissimas dum sæpe spectavi,
Laceratas graviter, heu! consideravi,
Quas angebant nequiter perforantes clavi,
Quos in his transfixerant filii nimis pravi.

Aspexi dignissimos pedes lauiatos,
Heu, percussos malleo, ferro terebratos,
Omnes artus corporis simul cruciatos,

B Et compages ossium dire dissipatas.

Gustum mei Filii felle cruciabant,
Auditum blasphemis Judæi vexabant,
Olfactum putredines loci tormentabant,
Et hæc simul omnia multum me gravabant.

Me loqui ad Filium amor compellebat,
Et affectuosum cor sermones edebat,
Sed, heu! dolor nimis eos dirumpebat,
Quod verba edicere minime valebat.

Sensibus languentibus jam deficiebam,
Et contractis viribus dolens corruebam,
Sed resumpto spiritu, voce, qua valebam,
In verba hujusmodi statim prorumpebam :

Væ! væ! Filii mi, væ! væ! ehare nate,
Ecce hi perversi me diviserunt a te,

C Adjuva me, obsecro, in anxietate;
Audi preces, miserere Matris desolatæ.
Per te, Filii, habui omnia secunda,
In te, Jesu; exstiti jugiter jucunda,
Heu, nunc in tristitia per te sum profunda,
Quia te sic cruciat turba hæc immunda.

Tecum fac obire me per istum agonem,
Quæ te ipsum alui ad hanc passionem,
Ego, heu, lactavi te ad occisionem,
Fac me, precor, commori per compassionem.

In te impassibilis, Filii mi, fuisti;
Totum hoc quod pateris de me assumpsisti.
Ergo fac ut moriar tecum cæde tristi,
Quia te exposui diræ morti isti.

D O! quis det ut subeam pro te, Jesu, mortem,
Cujus ex me miseram tu sumpsisti sortem?
Filii, cur permittis me esse nunc tam fortem?
Rogo, moriendo fac me tuam consortem.

O mea lætitia, salus, spes et vita,
Jesu, cur relinquis me desolatam ita?
Cur sine auxilio sum in pœnis sita?
Heu, mea solatia cuncta sunt finita.

Quis mihi de cætero præstabit solamen?
Dignis audire nunc maternum gravamen,
Et ad minus da mihi aliquod levamen :
Vide, vide, Filii mi, maternum vexamen.

Tunc Jesus, me audiens tam indesinenter
Suspirare, gemere et flere dolenter,
Intuensque anxium meum cor patenter

Consolari lugubrem visus est clementer.

O si scires qualiter mihi condolebat!
Nempe pro me multo plus quam pro se languebat,
Et ejus pœnalitas multum me premebat,
Ac utrosque passio vicissim angebat.

O immensa gravitas et anxietudo!
Pœna ineffabilis, et amaritudo!
Quantum pressit ambos nos ista habitudo,
Quos inæstimabilis strinxit gratitudo!

Christus Matrem commendat Joanni.

Nam morti appropians flentem me vocavit,
Joannem in filium mihi ordinavit,
Me in matrem pariter illi commendavit,
Et doloris gladius tunc me perforavit.

Semivivum Dominum, heu! audiebamus;
Loqui præ mœstitia nihil valebamus,
Jesum pene mortuum fari videbamus,
Respondere aliquid, heu, non poteramus.

Ego cordis jubulum mei amittebam,
Et in multas lacrymas tota defluebam,
Vitam meæ animæ obire videbam,
Ac pœnis ingentibus jam liquefiebam.

Ut quid dereliquisti me?

Nam et sic humanitas derelinquebatur,
Nec tunc ei deitas opitulabatur,
Unde, et passibilis valde reddebatur,
Et cur reliquisti me, Deus? loquebatur.

Anima, si ruminas primum hunc dolorem,
Possidebis forsitan lacrymarum rorem,
Et si tu devota es ac cupis honorem,
Meditare sæpius hunc meum mœrorem.

O misericordia immensa repleta,
Laus tibi et honor sit, Mater, sine meta.
Omnia, quæ facta sunt, nota et secreta,
Tibi solvant gratias, Virgo, Verbo feta.

Jam obortis lacrymis per compassionem,
Cogor interrumpere tuum hunc sermonem,
Gratiarum reddere tibi actionem,
Et tuam extollere miserationem.

O mea fiducia! Mater Dei veri,
Per te oro jugiter ad bona urgeri,
Et a malis omnibus per te coerceri,
Tuisque doloribus semper adimpleri.

Utinam cum lacrymis possem nunc rugere
Et pro te, o Domina, dolendo obire!
Pœnas semper me tuas precor fac sentire,
Meum cor durissimum digneris mollire.

Heu, quare post Filium, Domina, abiisti?
Heu! cur ad Calvariæ locum exivisti?
Heu! cur solitaria domi non fuisti,
Ne in morte forsitan perimaris Christi?

Nonne nati passio nobis esset satis,
Nisi crucifigeret te plebs feritatis?
Cur fecisti, Domina miræ sanctitatis,
Te vas amaritudinis et pœnalitatis?

Heu, non solum cerno te juxta crucem flentem,
Sed simul cum Filio in cruce manentem,
Christum corporaliter in ligno pendentem,
Tuam vero animam suspensam et dolentem.

A Heu! contemplor tuum cor sæpe perforatum,
Et cum membris singulis Filii conclavatum,
Ecce geris intra te crucifixum natum,
Flagris, spinis, ictibus, clavibus laceratum.

O cor delectabile, dulce, delicatum,
Heu! nunc in angustiis valde immutatum,
Probris, et blasphemis nimis molestatum,
Sputis, felle, sletibus est amaricatum.

O amabilissimum cor, plenum dulcoris!
Quomodo sic conversum es felle mœroris?
Partem mihi, flagito, da tui doloris,
Lacrymarum, vulnereum, Christique languoris.

Tunc charo discipulo Mater commendata,
Ut sacra paginula esset consummata,
Proles Dei: *Sitio*, dixit fatigata;

B Sed, heu, qualis ei potio est amara data?

O Messia! supplico tuam pietatem,
Pelle a me crapulam et ebrietatem,
In cibis et potibus da sobrietatem,
Ne sinas me cadere per edacitatem.

Heu! quare cupio lautius cibari,
Sive delicatis cibis nunquam satiari?
O Jesu! ne sinas nos ita delectari,
Qui felle dignatus es pro nobis potari.

Tunc, sicut apostolus Joannes dictavit,
Jesus: *Consummatum est*, statim exclamavit,
Sicque suum spiritum Patri commendavit
Cum clamore valido, et sic expiravit.

C Moriente Domino terra contremebat,
Scindebantur lapides, sol lumen claudebat,
Resurgebant mortui, populus mœrebat,
Velum templi scissum est, æther non lucebat.

Si tunc insensibilia compatiebantur,
Et in morte Domini lapides scindebantur,
Erubescant homines, qui non contristantur,
Dum obiisse Dominum Jesum meditantur.

Tu dixisti, Domine, per prophetam vere,
Quod nostrum lapideum velles cor delere,
Et cor tuo populo carneum præbere (*Ezech. xi et xxxvi*);

Sed, heu! vix vult carneum dolere.

O plus quam lapidei, ingrati, indigni!
O nostri duritia cordis imbenigni,
Nonne contumelia multa sumus digni,

D Quod parum compatimur regi tam insigni?

O cor pessimum, durum atque vanum,
Durius lapidibus, quasi inhumanum,
Saltem nunc compatere, nisi sis vesanum,
Dum sic vides pati quod non est humanum.

O Jesu, qui gratiæ das donationes,
Omnes tuas supplico miserationes,
Cordis mei dilue obdurationses,
Et da mihi lacrymas et compassiones.

Contemplare, anima, cum magno fervore,
Jesum Christum medicum cum suo cruore,
Virum sine specie et sine decore,
Percussum et mortuum pro tuo amore.

O quantæ, Deifera, tuæ sunt pressuræ,
Dum sic insensibiles dolent creature!

Qua lingua exprimentur tuæ mentis curæ?

Quales nato mortuo tuæ sint torturæ?

O quis novit, mea spes, tuos cruciatus,
Quando Jesus coram te est translanctus,
Quando sic percussus est illud sanctum latus,
Cujus sanguis pretium nostrum est vocatus?

Etsi corpus exanime ictus non gravabat,
Sed tuum beatum cor dire perforabat,
Lancea latus Christi cruore rubricabat,
Sed totius vulneris dolor te cruciabat.

Juxta crucem Filii Mater assistebat,
Fletu amarissimo jugiter lugebat,
Nam sensu emortuo ipsa vix vivebat,
Voce atque viribus, proh dolor! carebat.

Ima cadens anxia prostrata pallebat,
Vivens fuit mortua, moriens vivebat;
Heu! plena angustiis anima pendebat,
Vivens tamen mortua mori non dolebat.

Rursumque se erigens in dolore stabat,
Et pendentem Dominum flens considerabat,
Mori plusquam vivere certe adoptabat,
Dum deponi Filium suum expectabat.

Tunc dicebat ejulans illis depravatis;
Ecce, desiderii vestri consummatis,
Mihi Matri miseræ corpus deponatis,
Vel, si libet, illi me necando jungatis.

Suum natum tangere Mater cupiebat,
Seque quantum poterat sursum erigebat,
Sed cum eum tangere nequaquam valebat,
Heu, ad terram debilis graviter cadebat,

Iterum amoris vi sursum ferebatur,
Et crucis patibulum mox amplexabatur,
Filiūque tangere multum nitebatur,
Sed ad terram durius, heu! collidebatur.

Ibi jacens anxia male torquebatur,
Immensis doloribus, heu! opprimebatur,
Sic cadentem sanguinem deosculabatur,
Quo cruore facies rubra reddebatur.

Inter hæc discipuli Jesu duo grati,
Nicodemus, et Joseph (sic sunt appellati),
Adepta licentia præsidis Pilati,
Ut Jesum deponerent, venerunt parati.

Tunc corpus et brachia Mater assumebat,
Et ad se lætissimam concito trahebat,
Super jam depositum osculo ruebat,
Satiari minime de nato valebat.

Tunc ad caput Filii sui Mater stabat,
Beatamque faciem lacrymis rigabat,
Sæpe profundissime gemens suspirabat,
Seque ipsam feriens tales voces dabat:

O Fili charissime, quid mihi fecisti?

Cur Judæi morti te tradiderunt isti?

Quare me relinquere post te voluisti?

Succurre spiritui meo nimis tristi.

O mi amor unice, atque salutare,

Gaudium, solatium meum singulare,

Vita meæ animæ, o Fili! dic quare

Permittis dolere me pro te tam amare?

Ubi est quod habui gaudium tam latum,

A Dum virgō concepi te, peperique natum?

In magnam lætissimam, heu! nunc est mutatum,
Dum te meum gaudium video necatum.

Sed dolendo Domina mentem conservabat,
Fidem firmam retinens nihil desperabat,
Imo juste doluit, et recte plorabat,
Dum injuste Dominum periri spectabat,

Tunc volentes Dominum sepulcro locare,
Ne tam cito facerent, cœpit hæc rogare.
Hi volebant mortuum sepulturæ dare,
Ipsa ad se visa est corpus retractare.

Inter eos taliter pia lis fiebat,
Et eorum acrius quilibet dolebat,
Et pro Matre Virgine maxime plangebatur,
Quod ipsa tam anxie jugiter lugebat.

B Tunc ad tumbam Domini angeli venerunt,
Et sepulto Domino laudes persolverunt,
Sed Mariæ oculi lacrymas fuderunt,
Singultus et gemitus ipsam vexaverunt.

Taliter in tumultu Christo collocato,
Genitrix tristissima benedixit nato,
Commendavit, æstimo, eum Patri grato,
Gemens, flens et ejulans pro mortificato.

En qui nunquam moritur, Dominus deorum,
Sepelitur mortuus manibus suorum,
Quem nec terra continet, nec cœli cœlorum,
Clausus est sub lapide more mortuorum.

Tunc hic, cui Dominus Matrem commendavit,
Joannes videlicet, lugentem levavit,
Urbemque Jerusalem cum ea intravit,

C Et ei, ut Filius, bene ministravit.

Tunc devotæ femine, quæ ista viderunt,
Quæ viventem Dominum secutæ fuerunt,
Mortuo obsequium grate præbuerunt,
Ementes aromata ei parentaverunt.

Inter quas Magdalena talis videbatur,
Quod sexus femineæ obliviscebatur,
Nam pergens in tenebris nihil verebatur,
Et quæsitum invenit, a qua ungebatur.

Sed Virgo puerpera fletibus vacabat,
Languendo post Filium jugiter plorabat,
Quanta ipse passus sit, ad mentem revocabatur,
Et in corde languido flendo ruminabat.

Die autem tertio Christo resurgente,

D Captivos ab inferis secum educente,
Descendebat angelus de cœlo repente,
Terræmotu pariter facto vehemente,

Jam mane Magdalena ad tumbam pergebat,
Et secum aromata parata ferebat,
Nec arma, nec homines feros metuebat,
Sed ferventer diligens Dominum quærebat.

Ipsi soli Dominus primo apparebat,
Conturbata amplius sublatum credebat,
Consolantes angelos audire nolebat,
Nihil sine Domino placere valebat.

Et quia ferventius cæteris quærebat,
Ipsi soli Dominus primo apparebat,
Hæc ne eum tangeret statim prohibebatur,
Sed ut vivum diceret fratribus monebat.

Passionis Domini finito agone,
Et ex Judæ genere, rugiente leone,
Suscitato Filio, devicto dracone,
Tu Virgo Christifera dolorem depone.

Gaudens vide, Domina, corpus immortale,
Subtile, et agile, et spirituale,
Cui non nocebit plus tormentum carnale,
Nec vulnus suscipere poterit lethale.

A Si gaudet Magdalena, viso peramato,
Qui eam absolverat a suo peccato,
Multo magis gaude, tu Mater, viso nato,
In tam vivo corpore, jam glorificato.
Deprecor te, Domina, et hanc Magdalenam
Juvate ut cogitem Christi diram pœnam :
Et ut conscientiam habeam serenam,
Ac Dei proximi que charitatem plenam.

APPENDIX TERTIA.

PRIVILEGIA

Ecclesiæ Lucensi tempore S. Anselmi a Mathilde comitissa concessa.

(UGHELLI, *Italia sacra*, I, 814.)

I.

In nomine Domini nostri Jesu Christi Dei æterni.
Anno ab Incarn. ejus 1078, vi Kal. Octobris, ind. II.

Constat me Mathilda Dei gratia inclita comitissa Tuscæ ex genere Longobardorum relicta bonæ mem. Gottifredi ducis, et filia bo. me. Bonifacii magni ducis et marchionis Tuscæ. Quia ego ex parte supradicti viri mei, qui fuit Salicus lege videor vivere Salica in atramentario pennam, et pergamenam manibus meis de terra levavit, et Rustichi notarii D. imperatoris ad scribendum tradidi per vasonem terræ.... et fisticum nodatum seu ramo arborum, ad quæ per Coltellum, et quantone, simulque andilagine sic per hanc chartulam juxta Saligorum consuetudinem pro animæ meæ remedium, et remedium animarum supradicti Bonifacii, qui fuit genitor meus, et gloriosæ Beatricis comitissæ genitricis meæ offero tibi Deo, et episcopatu S. Martini, qui esse videtur ædificato infra Lucensem civitatem, id est meam portionem ex integra de monte, et pojo, seu castello illo qui dicitur Decimo de monte, et pojo, seu castello vero ipso cum curia, et turre, et casis infra se, et super se habentes in circuitu suo, et cum fundamento, et omni ædificio suo competi exinde mihi quartam portionem ipsam vero et integram meam portionem, et quantum mihi exinde, per quantumque ordinem est pertinentes, et cum inferioribus, et superioribus suis, seu cum accessionibus, et ingressuras suas tibi Deo, et superscripta ecclesia S. Martini offerre prævideor tali ordine, ut ab hodierna die in ipse Eccl. et episcopatu S. Martini, et de illo episcopo qui ibi pro tempore ordinatus et electus fuerit, in ejus sint potestate superscriptam meam portionem prædictas res, quas in ipsius ecclesia, et episcopatu S. Martini offerimus eas habendi, tenendi, possidendi, et imperandi, laborare faciendi, et usufructuandi, et, si opportunum fuerit, licentiam et potestatem habeant prædictus episcopus causas exinde agendi, queremo-

B uias faciendi, responsum reddendi, finem ponendi modis omnibus ad pars ipsius ecclesiæ, et episcopatu S. Martini defensandi cum chartula ista offerisionis qualiter juxta legem melius potuerit pro animæ meæ remedium, et per remedium prædictorum Bonifacii, qui fuit genitor meus, et gloriosæ Beatricis comitissæ genitricis meæ stabilem permaneat semper, et si aliquo tempore ego qui supra Mathilda Dei gratia inclita comitissa, vel meos hæredes tibi Deo, et ipsius ecclesia, et episcopatu S. Martini, ut ad illud episcopus, qui ibi pro tempore ordinatus et electus fuerit, superscriptam portionem de prædictas res quas in ipsius ecclesiæ, et episcopatum offerri aliquando tempore in aliquid exinde intentionaverimus, aut retolli, vel subtrahi quæsierimus nos, vel ille homo cui nos eas dedissemus, et dederimus pro colibet ingenium, et eam ad partem prædicti episcopatus ab omni homine defendere non potuerimus, et non defensaverimus, tunc feramus ad partem supradicti episcopatus multam, quod est auri optimi uncias 20 et argenti pondera 40, et hoc quod supradictæ ecclesiæ obtuli in duplum infer quidem loco sub existimatione quale tunc fuerit, et nec sic valeamus, nec possamus disrumpere, vel infringere, sed præsens hæc chartula offerisionis meæ diuturnis temporibus firma et stabilis persistat perpetualiter inconvulsa constipulatione subnixæ, sic tamen si nos exinde authores nec defensores quærere, nec dare volueritis licentiam habeatis absque nostra persona si vestra fuerit voluntas exinde causas agendi, responsum reddendi, finem ponendi modis omnibus pars supradictæ ecclesiæ episcopatus S. Martini defensandi cum chartula ista oblationis et traditionis meæ qualiter juxta legem melius potueritis, et ita in hoc ordine hanc chartulam ego Matilda tibi Rusticus notarius ad scribendum tradidi et scribere rogavi.

Actum in loco ubi dicitur S. Cipriano prope Perusiam.